NOVICE
kmetijskih, obertnijskih in narodskih reči.

Izhajajo vsako sredo in saboto. Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti, sicer 1 fl. 30 kr.

Tečaj XII. V Ljubljani v sredo 26. aprila 1854. *List 33.*

CESARSKA PESEM.

Po znanem napevu Hajden-ovem.

Z lastnoročnim pismom Njih c. k. apost. veličastva od 27. marca poterjena.

(Poslovenjena po L. J.)

Bog Cesarja, Bog cesarstvo
Nam obvari, nam ohran'!
S škitom vere naj vladarstvo
Vodi moder in močán!
Stójmo krog Njegov'ga trona,
Moč sovražna naj beží:
Habsburg in njegova krona
Z Austrijo naj v vék živi!

Vsak za dólžnost in pravico
Vérno in pošteno stoj,
In, če treba je, desnico
Serčno vsak povzdigni v boj!
Naše vojske za vladarja
Slavnih vencov pomnimo:
Kri, blagó za dom, Cesarja,
Kri, blagó mi vsi damò!

Kar prid zdela deržavníka,
Vari vojna mu serčnost;
Duh veselo naj se lika,
Cvète um in učenost!
Bog daruj cesarstvu slavo
Blagoslov nad njim naj bo:
Tvoje solnce mir in spravo,
Lij nad srečno Austrijo!

V eno misel se sklenímo,
Ker v edinosti je moč;
Též in sil se ne bojímo,
Ako zdražba serc ne loč'.
Brata z bratom véz edina
K en'mu cilu naj peljá:
Živi Cesar! domovína!
Vse nadživi Austrija!

Pristavek z ozirom na poroko Nj. c. k. apost. veličastva k poterjeni cesarski pesmi:

In s Cesarjem Cesarica
En'ga duha in kervi,
Blagomila zaročnica
Vlade slavni venc delí!
Kar kolj sreča se obéta,
Jima Bog obilno daj:
Živi Franc! Elizabeta!
Celi Habsburg živi naj!

Imenitnost apna za kmetijstvo.

Velika škoda za kmetijstvo je, da moč apna gospodarji še tako malo poznajo, in da je apno le bolj zidarjem kakor kmetovavcem znano. Apno ima na nekterih zemljah in za nektere sadeže toliko rodovitnosti v sebi, da je potreba od njega našim umnim gospodarjem kaj več povedati, ker smo prepričani, da nam bo marsikteri zato hvaležen.

Preden jim pa lastnosti in dobroto apna bolj na drobno razložimo, jim hočemo kratko povestico povedati, ki smo jo brali v nekih starih bukvah od leta 1799, v kterih gosp. Beker pripoveduje, kako v okolici Tarandski na Nemškem kmetje že blizo 70 let, kar so najdli veliko apnenika v tistem kraji, z živim apnom gnojé polje svoje. „Da so naši kmetovavci“ — beremo v omenjenih bukvah — „najdli cele sklade apnenika, se je razlil pravi blagoslov božji čez njive njih. Nekdaj je v okolici ti, zlasti na bolj goratih krajih, žito kaj revno bilo; kar pa njive gnojé z apnom, rase veselo in rodí obilo, da je kaj. Apnence žgó neprenehoma apno, in vendar ga nikdar nič ne ostaja, — tako se tergajo kmetje za-nj. V nekterih krajih je scer pregovor, da z apnom gnojiti naredí premožne očete pa uboge otroke, in res je, da za vsako zemljo ni apno koristno. Al v naših krajih, kjer imamo debelo ilovco, še nikjer nismo kakšne škode po apnu zapazili, čeravno že gnojimo ž njim veliko veliko let. Za nas je apnenik zares zlat rudnik“.

V vsih kmetijskih rečéh razsodijo skušnje naj več. Skušati pa se v tacih zadevah mora na več strani in povsod umno in natanko, in skušnje se morajo enekrat ponavljati, ker vreme ni vsako leto enako. Vse druge skušnje ne veljajo nič in le motijo in zmešnjave delajo, da nazadnje gospodar ne vé: komu bi verjel.

Na Saksonskem se je leta 1848 oglasilo 26 kmetijskih družb, ki so bile vprašane za razodetje v njih krajih napravljanih skušinj, ktere so bile naznanjene v ondašnjem kmetijskem časniku. Niso bile vse v vsem enoglasne; vse pa so terdile to-le:

1. apno je na težki, debeli ilovnati zemlji neizrečeno dobro; za lahko zemljo ni, ker na taki malo zdá ali celò nič;

2. posebno dobro je apno za take zemljiša, v kterih je dosto gnojca ali korenin in druzih ostanjkov od poprejšnih sadežev; zato je posebno dobro na preoranih celinah ali ledinah, senožetih ali deteljših itd.;

3. naj več izdá pri ogeršici, detelji, grahu, grahori, bobu in krompirju; vendar tekne tudi žitom.

4. na oral (joh) poljá se ga po lastnosti bolj ali manj debele zemlje potrebuje od 36 do 80 centov, kteri zaležejo potem za 6 do 9 let;

5. prevečkrat z apnom gnojiti ni dobro, ker se rodovitnost zemljiša po preobilnem apnu zmanjša, sosebno, če se z živinskim gnojem premalo gnojí in se kmetovavec le na apno zanaša;

6. apno naravnost z živinskim gnojem mešati, ni dobro;

7. tudi ni prav apna štupati po njivi ob deževnem vremenu, ali ga pustiti po njivi predolgo raztrošenega ležati in ga ne kmalo podorati;

8. kolikor bolj globoko in dobro preorje kmetovavec njivo svojo in kolikor bolje jo gnojí z dobrim živinskim gnojem, toliko manj je treba njivo apnovati. Ni tedaj prav, če kmetovavec zmiraj eno mero apna na svoje njive deva. Apno je v primeri z živinskim gnojem za njive to, kar je vino ali žganje v primeri z mesom za moč človeka; z vinom se scer človek začasno okrepča, stanovitne in delj časa terpeče močí pa mu ne dá, — in odtod izvira pregovor kmetovavcov, da apno „naredí premožne stariše pa uboge otroke“, to je, hipoma si veliko pridela na njivi, ki je z apnom pognojena, čez leta pa oslabí, ako se ne gnojí tudi z drugim gnojem, ki ji bolj stanovitno moč daje.

Tudi s soljo ali s poprom se dá dobro primerjati. Kakor sol ali poper spodbada želodec, da mu jedíla bolje teknejo, — tako spodbada tudi apno, če pride na pravo zemljo, da so zemljiša rodovitniši. Al želodec ne bo s samo soljo ali s samim poprom zadovoljen, če bi le solí in popra dobival, in druzih jedíl ne. Z drugimi jedili pa skupej tekne sol ali poper, kakor tudi kozarček vina človeškemu želodcu kaj dobro. Ravno tako apno ne more brez druzega gnoja polju stanovitne rodovitnosti dati. (Dalje sledí.)

Premišljevanje

narave in previdnosti božje v nji.

Poslovenil Mihael Verne.

Potres.

Na zemlji se primerjajo dvojni potresi.

Eni izhajajo iz sile podzemeljskega ognja in iz bljuvanja gorečih hribov. Ti se čutijo le v majhni daljini, in le takrat, ko taki hribi že razsajajo, ali preden razsajati začnejo. Kakor hitro tiste snove, ki ogenj napravljajo, vreti začnejo in se vnemajo, išče ogenj na vsih krajih si napraviti oddušek. Če nikjer naravnega izhoda ne najde, vzdigne tla in si sam siloma izhod napravi. Taki potresi pa se razširijo le po majhni okrajni nekoliko milj, in omajajo zemljo le tako, kakor jo na primer sožgani smodnik več milj okrog precej močno strese.

So pa tudi še drugačni potresi, ki se v vsem očitno od poprejšnjih razločijo. So to taki potresi, ki se sila daleč občutijo in velike dežele omajajo, brez da bi se pri tem kakošen goreč hrib, ali kakošen drug predor prikazal. Bili so potresi, ki so ob enem Angležko, Francozko in Nemško omajali. Potresi te verste se čutijo vselej veliko dalje na dolgost kakor na širokost, in majajo dežele z večo ali z manjšo silo na raznih krajih, in skoraj vselej jih spremlja gluh šum, kakoršnjega dela težák voz, ako hitro teče.

Da se uzroki takih potresov nekoliko spoznajo, hočemo sledeče opomniti. Vse snove, ki se lahko vnamejo, napravljajo kakor zažgani smodnik veliko veliko gazov ali posebnih zrakov. Tak gaz, ki ga ogenj napravlja, je tako tenek ali raztegnjen, da sila grozno moč zadobí, če je dolgo v globini zemlje zapert in stisnjen. Če se tedaj v veliki globočini kakošnih sto ali dvé sto sežnjev žveplene in druge gorljive snove s pomočjo zraka vnemati začnejo, si morajo tù in tam odduška iskati, in če ga ne najdejo, napravijo sila hude potrese.

Strah, ki take potrese spremlja, se ne dá z besedami dopovedati. Vzamite vse zmešnjave, ki se včasih na zemlji godé; — nobena ni tako strašna, nobena ne vžuga vsih ovér človeških, nobena ni tako občno pogubljiva kakor potres. Če ogenj še tako grozno razsaja in pokončuje, kar plamen doseže, se dá vendar še kakošna stvar rešiti. Ko reke iz svojih bregov stopajo in cele dežele zalivajo, se je moč vendar še nekako rešiti, če človek na hribe beží ali se v zgornje podstropja vmakuje. Tudi se dajo zoper silo valov jezi napraviti. Pri potresih pa je oboje deloma nemogoče, deloma pa zastonj. Skoraj vsaki nesreči se dá uiti. Strela ni še nikdar celih dežel in mest požgala. Kuga pripravi lahko cele mesta ob njih prebivavce, popolnoma razdjati pa jih ne more. Nesreča potresov pa se razširi s silo, ki ji ni zoperstati — čez cele dežele in mesta, in pogubí cele ljudstva in kraljestva, in dostikrat ne pustí nar manjšega sleda njih poprejšnje podobe — vse pade v brezdno, kjer se je zemlja odperla.

Vendar je vsegamogočni Stvarnik tudi dobrotljiv v strašnem veličanstvu. Tudi takrat dela gospod modro s svojimi stvarmí, ko svoje sodbe na zemlji speljuje, in cele dežele v serdu svoje gorečnosti razdeva. Al meniš, da tebe pogubiti, potrese pošilja? Al moreš misliti — ti, ki te že pih zraka podere, da mu je treba, vse življe obuditi in vse močí narave napeti, da bi tebe pogubil? Nikakor! spoznaj tudi pri ti osodi vikše namene. Celò s potresi išče gospod vesoljnost ohraniti. Naj le tù in tam vasí, mesta in dežele v podertine razpadejo, — naj le tisuč in tisuč stvarí pod zlo pride, — kaj je deset tisuč dežel in sto tisuč stvarí proti vesoljnosti sveta, proti neskončni množini bitij, ki v celi stvarnikovi deržavi stanujejo? Daj se iz tega prepričati, da vsega, kar je strašnega v naravi in vsih dozdevnih nesreč in nepopolnost sveta, da vsega tega, pravim, je v ohranjenje vesoljnosti treba.

O Noriku in Noreji.

Spisal Davorin Terstenjak.

Tretji članek.

(Dalje.)

Noreja je tedaj po teh primerah boginja Živa, — ali v kteri zadevi?

Prej, kakor jo razložimo, moramo nekoliko o indiški kosmogonii govoriti. Že Strabon je poznal nauk Brahmanov, da je voda praživelj (pervina [1]). Tako tudi nam pravi Jones [2]), da vsi indiški modroslovci vodo imajo za izvirni živelj in pervo delo stvarjenja. Jones navaja besede Menutove o stvarjenji sveta takole: „Svet, pravi Menu, je bil tèmen, brez reda, vse v globokem spanji, dokler ni samostalni Bog pet življev in drugih krasnih stvarí stvaril in tèmo razpodil. Po tem je hotel razne stvarjenja po izteku svoje lastne slave nastati dati, zato je najpervo ustvaril vodo, in ji je dal moč gibanja. Po ti moči je postalo zlato jajce, ktero se sveti kakor jezero solnc, v tem je bil Brama samostalni véliki oče

[1]) Strabon XV. — [2]) Asiatische Unters. I. 197.

vsih umnih stvari rojen. Voda se je velela Nara, ker je rojenka Nara-ta ali Îshvara-ta bila, in Brama je tedaj dobil ime Narajana, ker se je pervokrat po nari zibal".

Priime. Priime Isa Ishvara pa je imel Živa (možka stran), in Ishi Ishvari je imela Živa (ženska stran). Îsh pomeni ladati: Îsha je tedaj Ladon, in Ishani Ishvari je Lada. Zato je Ladon v ruskem basnoslovju bog boja, ker se tudi Živa velí Mrdha occisor pertinax, pugnax bellator, bojevnik, usmertitelj, preladavec. Pod tim priimenom Isha, Ishvara — Nara so si Indianci večno moč prirode mislili, po kteri se vse razvezuje in v drugo podobo spravlja [1]). Božanstvo se je ljudém v osmerih podobah razodevalo: v podobi vode, ognja, zraka, zemlje, solnca, lune, etra (tanjšega zraka) in čiste daritve. Zato nara — nora pomeni: 1) vodo, noriti, ponoriti, vtopiti, unter Wasser tauchen, unterwassern, — 2) ogenj, primer: češki noře, unor, februus, od febris, to je, vročica, ogenj, — 3) zemljo, staroslovenski nur (u = o, kup in kopa [2]).

Že Angličan William Jones [3]) in za njim naj učenejši poznatel iztočnih dežel in običajev baron Hammer [4]) je indiškega Ishvara in ženo njegovo Ishani z egipčanskim Oziridom in Isido primerjal.

Noreja, Noreja Isis, Isis Noreja ni tedaj drugo božanstvo, kakor indo-slavenska Živa Isha — Živa = Lada s priimenom Nara — Nora, znamnje vsih prirodnih moči. Kakor je iz Cela polatinčena oblika Celeja postala, tako je iz Nara — Nora postala Noreja.

Noričani — Tauriščani so tedaj Vindi — Slovenci bili, in nikdar ne Kelti.

Zavoljo lege Noreje je že bilo prepira med zgodovinoslovci zadosti. Vsaki kraj, na kterem se je ime Noreja na rimskih kamenih našlo, si je prisvojeval to mesto. Zdaj nam je jasno kot beli dan, da to ime ni samo mestno, temoč tudi božanstveno, in tudi človečje, in da se nahaja kakor lastno možko Noricus, Norius, in kakor žensko ime v obliki Norica in Noriana [5]). Ako bi pa komu ne dopadalo izpeljevanje imena Norikum od nar, mož, ima tudi razlog v besedi Nora, priimenu boginje Žive.

Na peutingerjevih tablah se najde dvoja Noreja. Dvoje Noreje omenijo tudi Štefan byzantinski, Suidas Antonin in Prokop. Mogoče je, da je dvojna bila, vendar je perva le kakošna mala postaja bila; imenitna od sovražnikov razdjana je ležala v sedanji neumarktski dolini do Marije dvorske (Marie Hof) v gornjem Štajeru. Vsaka gora opominja na symbol njeni — kravo. Tako se mimotekoča voda velí Olsa, to je, Volsa, — *v* je odpadlo kakor v besedah las, last itd.; bližnja gora Krävica, ponemčena Krevenzer Alpe; eno panogo so Nemci prestavili v Kuhalpe. Ali ne samo sedaj oznanuje vse bivanje Slovencev okoli Noreje, temoč tudi ob času rimskega vladarstva so vse znane mesta po Živini kravi ali po synonymu njene besede in po symbolu Živinega moža: turu, muru, biku — bisu — volu — svoje imena dobile. Tako Imurium, Murium, Graviacae, Viscellae itd. Da so vse te imena brez vsake pomembe ali po golem primerljeju postale, tega gotovo noben človek z zdravimi možgani ne bode verjel. Tudi ta okoliščina poterdjuje, da božanstvo Noreja je indoslavenska Živa — Nara, Ishvara Nara, ker sta dva moža spomenik boginji postaviti dala, ktera sta se z ognjem pečala: saj Živa je osobito božanstvo ognja. (Koneč sledí.)

[1]) Dr. Vollmer Myth. Lex. str. 702. — [2]) Za primer, kako sanskritski *a* (Ur A) v mlajših jezicih prehajo v *o*, navajam le nektere besede: Bog, sansk. bhaga, — vdova, sansk. vidhava, — bob, latinski faba, — gol, sansk. kallita, lat. calvus, — koza, sanskr. čhaga, — koleno, sanskr. čarana, — konopla, cannabis, sanskr. shana, — kora, Rinde, sanskr. shalla, — korablj, gerški κάραβος, — loviti, sanskr. labh, — lokati, lecken, sanskr. lak. — lopata, letiški lapsta, — noga, sanskr. nakha, — nov, sanskr. nava, — nos, nasus, Nase, sanskr. nâsâ, — ovca, Schaff, sanskr. avi, letiški avs, — ogenj, sanskr. agni, — oko, sanskr. akša, — post, sanskr. upavasta, Faste, — rosa, sanskr. rasa, — rotiti se, sanskr. rat, — smokva, gotiški smakka, — sokol, litvan. sakalas, sanskr. shakuna itd. itd. — [3]) Asiatic. Research. T. I. 9. — [4]) Wiener Jahrb. der Lit. II. B. 291. — [5]) V. Heffner: das röm. Bayern 254. 260.

Kratkočasno berílo.

Lot jezika.

(Národna bosniška povest.)

Omera je oče vsak dan priganjal, naj se dela prime in pustí tamburo in vasovanje. „Tí si, sinko mlad, jez in mati sva stara, delati nemoreva. Kdo drug naji bo živil, ako ne ti?"

Omer ni za besede, kakor ne za delo maral. Znan je bil po Sarajevu kakor glavár vsih nerodnost. Od hiše do hiše, izpod okna pod okno, — to je bilo vse njegovo delo. Sramota je padala na uboge stariše. Tuga in žalost za neporednim sinom ju spravite kmalo pod zemljo. Oba umreta. Omer ostane gospodar v praznej in razdertej hiši čez troje sirot. On je komaj dočakal, da bi ravnal po svoje in da bi mu ne bilo treba poslušati vednih opominov in vedne graje. Al kmalo začuti, kaj se pravi brez staršev biti, ko prevzame sleme pa tudi breme. Kdo bo pral, kdo bo predel, kdo hišo metel? Norčijam bo pač treba slovo dati! Po takem premišljevanji pravi: „Tamburo v roko, ni drugače, ženiti se moram!" Vzame tedaj tamburo pod pazho, in gré k zali Mejri pod okno.

Bilo je temà, ko pride pod okno. Sveča je gorela, in čulo se je govorjenje iz sobe: poterka na okno, — govorjenje umolkne; zapoje k tamburi, in sveča ugasne. Nihče se mu ne oglasi. — Tri noči je hodil Omer pod okno; al vselej je otožen in žalosten odhajal. Četerto noč je spet prišel. „Naj ji zadnjikrat še jedno zapojem, potlej se pa moja noga ne gane več pod njeno okno." Lepo je bil tamburo ubral, pa jame z žalostnim glasom popevati:

Tamburica, moja dangubíca,
Dosti si mi glad utolažila,
Dosti mojo žejo ugasila,
Zgubil sem ti celo božje leto
Popevaje pod Mejrínim oknom —
Ali Mejra mé še ne pogleda!

Na te besede se hipoma odprè okno. Omer ni vedel kam od veselja. Mislil je, da je že našel, za čemur je hodil. Mejra ga nagovorí: „Vsa podoba je, da si ob pamet, Omer! Nemorem se dosti načuditi tvojej budalíi. Kaj iščeš pod mojim oknom? Vedi, da je vsa tvoja hoja zastonj!" — Omera mine hitro vse veselje, napade ga celó vekša žalost, ko kadaj popred.— Mejra, zaznavši Omera vsega v obupu, povzame spet besedo: „Tí bi me morebiti rad za ženo dobil; kaj ne Omer?" „Da, odgovorí on." To spusti iz glave — povzame spet ona — to je nemogoče! Ti nimaš skorje kruha pri hiši, in bledeš od ženitve. Vem, kaj ti misliš: versta si išče verste. Res je, tudi jez sim hči ubozih starišev, ali pomisli, da ni lepše deklice od mene v celem Sarajevu, in zato upam srečo najti; vendar poslušaj, Omer! Ni blago ne srebro ne zlato, ampak blago je, kar je sercu drago. Jaz bi raji tebe, ko celo Sa-

rajevo; ali sveta mi je zapoved mojih staršev, ktere ne smem prelomiti. Jez imam tistega vzeti, ki ne bo samo mene, ampak tudi nje srečne storil, in do smerti preživil . . . vse svoje skerbí so na me naložili".

To slišati se Omeru nekaj zlahká: „Ako je taka" — pravi — „povej, koliko se tirja, da te dobim". „Ne veliko, odgovorí ona, napravi si blaga, in terguj; moje starše in svoje sirote moraš živiti in oblačiti". Na to zaverne Omer: „Z Bogom, lahko noč, Mejra! zdaj vém vse, in če bo iz tega kaj moglo biti, se bova jutri vidila".

Poln veselja in zraven poln žalosti odide Omer izpod Mejrinega okna. „Ako kje na pósodo dobim, kdo bo srečneji od mene; ako ne, pa tudi nobeden večji siromak ne bo, ko jez". To so mu bile misli in sanje celo dolgo noč. — Ko se dan zaznava, ni vedel kam od veselja, ko se spomni, da ima tukaj bogatega Juda dobrega prijatla. „Če on ne posodi, drugi tudi ne bo."

V tih mislih se hitro napravi in hití k njemu. Ko ga najde, ga začne nagovarjati, prosi in prosi, naj bi mu pomagal. Jud mu kmalo dovoli prošnjo: „To bo tudi veselilo mene — pravi Isakar — ako bo lepa Mejra ženica tvoja. Ali kdaj boš pa vernil? popraša še Omera". „Čez sedem let", odgovorí Omer. Če pa čez sedem let ne bi plačati mogel, kako bo pa tadaj?" Ne vém, kteri vrag jima je vdihnil to pogodbo, ki sta jo tudi pred sodnikom podpisala: „Ako Omer čez sedem let posodila — trideset mošinj dnarja — ne verne, naj mu tergovec Isakar odreže pred sodnikom en lot jezika, in tako bota bot." — Kdo srečneji od ženina Omera! Ta dan mu ni bilo druzega v glavi, ko v kakšen škerlat in kakšen žamet bi svojo Mejro oblekel, kakošno ženitovanje bi napravil, z jedno besedo: ni toliko pomišljal, kako bi se vernila taka sila tujega blaga, kakor kako bi se hitreje potrosila.

(Konec sledí.)

Novičar iz austrianskih krajev.

Iz Ljubljane. 25. aprila Kakor po cerkvah cele dežele se je v nedeljo tudi v Ljubljani obhajal imenitni dan zaročenja Njih c. k. apost. veličanstva. V stolni cerkvi pa je bila v pondeljek — na dan poroke — še posebno slovesna sv. maša, pri kteri so bili višji c. k. oblastnije, mestni magistrat in odbor, c. k. učeniki in tolika množica druzih ljudí, da je bila cerkev čez in čez polna; po sv. maši, ki so jo péli infulirani prošt gosp. Zorn, so zapéli pri oltarju „zahvalno pesem", po ti pa na koru „cesarsko pesem". — Zvečer je bila v kazini ravno v ta spomin slovesna veselica, pri kteri je bila krasna nova podoba presvitlega cesarja s serčnim ogovorom kazininega vodja in c. k. namestnijskega svetovavca gosp. grofa Hohenwarth-a odgernjena in z nadušenim petjem „cesarske pesmi" pozdravljana. Ubogi so bili v spomin preveselega dneva z darili obdarovani, in trem jetnikom na gradu, ki so bili zaperti zavolj razžaljenja cesarja, so se nenadoma odperle vrata ječe. Kakor je zjutraj ob šestih strel na gradu napovedal začetje veselega dneva, tako je njega konec naznanil strel ob poldesetih zvečer.

Novičar iz mnogih krajev.

Dunajske novíce nam naznanjajo slavni prihod presvitle vojvodinje Elizabete na Dunaj. Celo mesto in vse predmestja z blizo 50.000 ptujcev, ki so prišli nalaš za tega voljo na Dunaj, je bilo v saboto popoldne na nogah. Na krasno okinčanem parobrodu se je po mogočni Donavi iz Linca pripeljala svitla zaročnica, spremljena od svoje rodovine, ob pol petih v Nusdorf, kjer so jo presvitli cesar s svojimi stariši in bratoma, vpričo mestnega in deželnega poglavarja, dunajskega nadškofa, mestnega župana in mnogo velike gospôde in tisučerne druge množice, preserčno sprejeli. Strel topov, muzika „cesarske pesmi" in neštevilni klic „Vivat" je pretresal zrak in zemljo, kakor je ogled blagomile zale zaročnice tópil serca pričujočih. Po kratki pomudi se je odpeljala na grad v Schönbrun, odkodar je obhajala drugi dan (v nedeljo popoldne) pervi vhod v dunajsko mesto, ktero je bilo povsod, kodar koli se je peljala, krasno okinčano in ljudstva tako polno, da se je vse terlo. Da se vesela pomemba tega dneva razlega po okrajnah celega cesarstva, so presv. cesar 356 jetnikom, ki so zaperti bili zavolj političnih hudodelstev, ali popolnoma ali deloma odpustili kazen, in ukazali, da naj obsedni stan lombardo-beneške dežele s 1. majom neha; dalje so veleli gosp. ministru notranjih oprav: naj vzame od gosp. dnarstvenega ministra 200.000 fl., ktere naj razdelí v tolažbo nadlog tako, da česka dežela dobí 25.000 fl., marska 6000 fl., sileżka 4000 fl., Galicija 26.000 fl., Tirolješko 50,000 fl., Horvaško 10.000 fl., Dalmacija 15.000 fl., Primorje 15.000 fl., Dunaj 50.000 fl. Ravno je dunajski časnik naznanil okoli 500 poslavíl, ki so jih Njih veličanstvo podelili po različnih deželah v spomín slavne poroke. Ker „Novíce" že v natis grejo, povzamemo iz velicega števila le sledeče: komandêrški križ Leopoldovega reda je prejel gosp. dežel. poglavar Chorinsky, — viteški križ tega reda žl. gosp. Scheuchenstuel, c. k. sod. predsednik, — red železne krone 1. verste knezoškof Wolf, 2. reda namestnijski svetovavec gosp. grof A. Hohenwarth, 3. reda gosp. dr. Ladinik in gosp. vitez Fr. Kreutzberg, namest. svetovavca; — viteški križ Franc-Jožefovega reda so dobili gosp. prošt Zorn, gosp. prošt Arko, gosp. nadsod. svetovavec dr. Tomšič, gosp. okrajni poglavar Derbič, gosp. sod. svetovavec Schmalz, gosp. baron Codelli, izsluženi c. k. gubern. tajnik, gosp. Strobach, poglav. svetovavec in policijni vodja; — zlati križ Franc-Jožefov s krono so dobili gosp. tehant A. Murko, gosp. fajmošter Fr. Globočnik, gosp. dr. Čuber, gosp. L. Lukman, gosp. Sim. J. Pesiak, — sreberni križ: gosp. učitelj Böhm v Kočevji, učiteljski pomočnik gosp. Jak. Peharc v Teržiču. Ban horvaški gosp. baron Jelačič je povzdignjen v grofovski stan, gosp. minist. svetovavec dr. Ulepič v viteški stan, gosp. dr. Kleeman za c. k. ministerialnega svetovavca. — Važniše novíce iz rusovsko-turške vojske so, da ste austrianska in pruska vlada med seboj, in tudi angleżka in francozka vlada med seboj sklenile zavezo za brambo in upor, in da so Rusi 14. t. m. na terdnjavo Silistrio streljati začela, ktera je začela ob štirih popoldne goreti. Več od rusovsko-turške vojske drugo pot.

Stan kursa na Dunaji 24. aprila 1854.

Obligacije deržavnega dolga	5 %	84 7/8	fl.	Esterhaz. srečke po 40 fl.		80 1/2 fl.
	4 1/2 „	76 1/4	„	Windišgrac. „ „ 20 „		28 3/8 „
	4 „	69 1/4	„	Waldštein. „ „ 20 „		28 3/4 „
	3 „	55	„	Keglevičeve „ „ 10 „		10 3/4 „
	2 1/2 „	44	„	Cesarski cekini		6 fl. 23
Oblig. 5% od leta 1851 B		113	„	Napoleondor (20 frankov)		10 fl. 50
Oblig. zemljiš. odkupa 5%		84	„	Suverendor		18 fl. 30
Zajemi od leta 1834 . .		223	„	Nadavk (agio) srebra:		
„ „ 1839 . .		119 1/2	„		na 100 fl.	36 3/4 fl.

Loterijne srečke:

na Dunaju / v Gradcu — 22. aprila 1854: 9. 84. 23. 21. 88. / 24. 35. 53. 56. 51.

Prihodnje srečkanje bo na Dunaju in v Gradcu 3. maja 1854.

Odgovorni vrednik: *Dr. Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik: *Jožef Blaznik.*